

محیط و ساختار نظارت بیمه ای فنلاند

ترجمه : زهرا دهنوی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت تحقیقات آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

تأثیرات زیادی بر فعالیتهای بیمه گری فنلاند، تغییرات چشمگیری داشته است. بازار مالی آن از نظم قدیم خود خارج و به سوی بین المللی شدن گام برداشته است.

در چند سال گذشته، محیط بازار بیمه فنلاند، تغییرات چشمگیری داشته است. بازار مالی آن از نظم قدیم خود خارج و به سوی بین المللی شدن گام برداشته است.

۱- ساختار تحولات اخیر بازار بیمه فنلاند

۱-۱- ساختار بازار بیمه در سال ۱۹۹۵، کل درآمد حاصل از حق بیمه شرکتهای بیمه فنلاند، به ۴۱/۵ میلیارد FIM (واحد پولی آن کشور) رسید. این مقدار، حاصل جمع فعالیت ۵۴ شرکت بیمه زندگی و غیرزندگی بصورت زیر بوده است.

عضویت فنلاند در اتحادیه اروپا، تغییرات زیادی را در وضع قانون بیمه آن کشور و همچنین بخش بیمه بر جای گذاشته است. تحولات اقتصادی اخیر، بخصوص سطح بالای بیکاری و افزایش سریع دیون عمومی

میلیارد FIM	۲۲/۵	(۷ شرکت) شرکت های بیمه بازنشستگی
میلیارد FIM	۱۱/۸	(۳۵ شرکت) شرکت های بیمه غیر زندگی
میلیارد FIM	۷/۲	(۱۲ شرکت) شرکت های بیمه زندگی
جمع	۴۱/۵	(۵۴ شرکت)

و صندوقهای بازنشستگی، صندوقهای بیمه بیکاری و موسسات بازنشستگی قانونی، از قبیل: صندوق بازنشستگی هنرمندان، موسسه بیمه اجتماعی، موسسه بازنشستگی دولت محلی، صندوق بازنشستگی ازکار به نام LEL، موسسه بازنشستگان کشاورز، صندوق بازنشستگان دریانورد و اداره خزانه داری ملی انجام می گیرد.

موسسه تامین بازنشستگی مرکزی، بدنه مرکزی قانونی طرحهای بازنشستگی را تشکیل می دهد. مرکز بیمه گران خودرو فنلاند، انجمن بیمه درمان و فدراسیون موسسات بیمه حوادث، به صورت مشترک، بیمه نامه درمان و بیمه قانونی حوادث ناشی از کار را صادر می کنند. به سبب موقعیت محوری بیمه اجتماعی در اداره موسسات، نظارت آنها بر عهده وزارت امور اجتماعی و درمان قرار داده شده است. به هر حال، وزارت مزبور، در قبال نظارت بر موسسات بازنشستگی قانونی زیر مسئولیتی

بیمه های قانونی (اجباری)، شامل بیمه مکمل بازنشستگی، بیمه حوادث ناشی از کار، بیمه شخص ثالث خودرو و بیمه درمان می باشند.

از آنجا که در سال ۱۹۹۵، درآمد حاصل از حق بیمه، بیمه قانونی حوادث ناشی از کار، بالغ بر ۲/۱ میلیارد FIM و در بیمه مسئولیت شخص ثالث اتومبیل، این مقدار به ۱/۶ میلیارد FIM رسید، در این سال، بیش از ۶۰ درصد کل درآمد حاصل از حق بیمه از محل بیمه های قانونی بوده است.

بیمه گری در فنلاند، خصیصه ای تمرکزگرا داشته و دو شرکت که بزرگترین شرکتهای بیمه یا شرکتهای گروهی بیمه در این کشور می باشند، حدود ۶۰ درصد از درآمد حاصل از حق بیمه بازنشستگی، بیمه غیر زندگی و بیمه زندگی را به خود اختصاص داده اند.

علاوه بر شرکتهای بیمه بازنشستگی، بیمه گران زندگی و اموال، بیمه گری توسط انجمنهای بیمه غیرزندگی بنیادهای بازنشستگی

ندارد. موسسه بیمه اجتماعی موسسه بازنشستگان دولت محلی و اداره خزانه داری ملی.

۱-۲- جهت گیری بین المللی: از ابتدای

سال ۱۹۹۵، فنلاند، یکی از ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا (EU) شد. در بازار بیمه اروپا، در کنار کشورهای عضو اتحادیه سه کشور عضو (EFTA) یعنی ایسلند، لیختن اشتاین و نروژ نیز حضور دارند. بیش از ۴،۵۰۰ شرکت بیمه ای در این بازار با جمعیت ۳۵۰ میلیون نفری به فعالیت مشغول می باشند.

در کنار به کارگیری بازار بیمه داخلی، قوانین بیمه هر کدام از کشورهای عضو منطقه اقتصادی اروپا^۱ (EEA) به یک هماهنگی رسیده است و قسمت عمده حقوق کشورهای عضو اتحادیه اروپا در تمام کشورهای عضو EEA اجرا می شود. اصل اساسی بازار داخلی این است که یک شرکت بیمه نیاز به دریافت مجوز دارد تا در کل منطقه ای که بازار داخلی در آن واقع است فعالیت کند. فعالیت های این شرکت توسط مقامات نظارتی کشور اصلی آن شرکت، نظارت و رسیدگی می شود.

نظارت موفق، در محیط بین المللی، نیازمند همکاری مقامات نظارتی می باشد. همچنین علاوه بر مقررات ملی، نظارت بیمه در فنلاند

باید از معیاری که برای مقامات نظارت بیمه ای در منطقه اقتصادی اروپا قرار داده شده است تبعیت کند.

اصلاحاتی که بوسیله اتحادیه اروپا در قانونگذاری فنلاند وارد شد، بزرگترین تغییری است که تاریخ نظارتی بیمه فنلاند در طول بیش از صد سال خود به چشم دیده است. هم اکنون شرکتهای بیمه با توجه به بازار داخلی اتحادیه اروپا که به گردش آزاد خدمات و سرمایه تاکید دارد، نسبت به قبل از ورود کشورهای آنها به اتحادیه، از حوزه عمل واقعا وسیعتری برخوردار بوده و همچنین مقررات بزرگتر و بیشتری را در زمینه نظارت بیمه ای باعث شده اند. مثلا رویه های بیمه ای کنونی، تصریح دارد بر اینکه بر خلاف گذشته، مقامات حق ندارند مقرر نمایند که قواعد ذخیره حق بیمه و صدور، در سطحی بالاتر مورد تایید قرار گیرد. زمانی که پیوستن فنلاند به اتحادیه اروپا، مورد بحث قرار گرفت، تصمیم بر این گرفته شده که سیستم بیمه قانونی بازنشستگی کار، از حوزه تحولات بیمه ای اتحادیه، مستثنی گردد. با این حال، عضویت در اتحادیه به این معنی است که شرکتهایی که در خارج از کشور، تاسیس می شوند ممکن است بتوانند

شرکتهای بازنشستگی را نیز صاحب شوند، کاری که قبلاً غیر ممکن بود. اگر چه بیمه قانونی حوادث ناشی از کار با همان نیازهای پایه ای بیمه قانونی بازنشستگی، هر دو به شکل بیمه اجتماعی قانونی هستند، تصمیمی که در اتحادیه اروپا در رابطه با بیمه بازنشستگی قانونی در فنلاند گرفته می‌شود، در قانون حوادث ناشی از کار مدنظر قرار نمی‌گیرد. طبق اصلاحات انجام شده در قانون فنلاند در ابتدای سال ۱۹۹۷، بیمه قانونی حوادث ناشی از کار برای رقابت بین المللی در سال ۱۹۹۹ آزاد خواهد شد. همکاری بین المللی بین مقامات دست اندرکار نظارت بیمه ای از اهمیت خاصی برخوردار است. در کنار بکارگیری بازار داخلی برای خدمات بیمه ای، مقامات نظارتی کشورهای عضو اتحادیه اروپا درگیر افزایش همکاری نزدیک با یکدیگر و اجرای آن برای بازار داخلی می‌باشند. علاوه بر این همکاری پایدار، مقامات نظارت بیمه ای کشورهای عضو اتحادیه اروپا کنفرانسهای مشترکی را سالی دو بار ترتیب می‌دهند و- به بحث در مورد مسائل نظارت بیمه ای می‌پردازند، به علاوه، وزارت امور اجتماعی و درمان، در کار گروه بیمه کمیسیون اروپا و سازمانهای متخصص و

خصوصی در کمیسیون مشارکت می‌کند. مثال قابل توجه بین المللی کردن نظارت بیمه ای در خارج از حوزه حقوقی اتحادیه اروپا، عضویت فنلاند در OECD و در سازمان تجارت جهانی می‌باشد. وزارت امور اجتماعی و درمان در کار گروه بیمه OECD و گروههای کاری آن و در جلسات برگزار شده توسط مقامات نظارت بیمه ای نوردیک (Nordic) شرکت می‌کند. در سالهای اخیر این مقامات، با مقامات ناظر بانکی سازماندهی شده و در سطح وزارت در کنفرانسهای خدمات نظارت بیمه اروپا و کنفرانسهای انجمن بین المللی ناظران بیمه (IAIS) مشارکت دارند.

۱-۳- جهت گیریهای اقتصادی و اثرات

آن بر بخش بیمه؛ در فنلاند، دهه ۱۹۹۰ با مشخصه پسررفت اقتصادی، سطح بالای بیکاری و حتی کاهش GDP معرفی شده است. شرایط اقتصادی، تاثیر عمیقی بر سود دهی و توانایی پرداخت دیون موسسات بیمه ای دارد. برای مثال، تغییر کاهشی در اقتصاد، با کاهش ارزش ملک (دارائی) همراه بوده و لذا ثبات مالی موسسات بیمه ای آسیب می‌بیند. در سال ۱۹۹۳، قیمت املاک به سرعت به قیمتی نصف آن در سال ۱۹۸۳ رسید و عواید سرمایه‌گذاری

به سبب عواملی چون سود سهام و اجاره بها نزول کرد. بالاترین حجم سرمایه در بخش بیمه، در موسسات بیمه بازنشستگی متمرکز شده است. به دلیل اینکه (سرمایه) سهام بیمه بازنشستگی حاصل از کار در صندوق‌های مربوطه نگهداری شده و ساختار سنی جامعه در حال تغییر است، صندوقهای بازنشستگی که هم اکنون قریب به ۲۰۰ میلیارد FIM در بخش خصوصی سرمایه گذاری کرده و قصد افزایش این مقدار تا ۳۵۰ میلیارد FIM را تا سال ۲۰۱۰ را دارند. به جهت اقتصاد ملی، این پرسش که چگونه پول صندوقهای بیمه سرمایه‌گذاری شود، یکی از مهمترین پرسشهایی است که بیمه در آینده نزدیک با آن روبرو می‌شود. به همان نسبت که صندوقها افزایش می‌یابند، سرمایه گذاری بیشتری در خارج از فنلاند صورت می‌گیرد. ساختار دارائی‌های قابل سرمایه گذاری موسسات بیمه ای، طی چند سال گذشته تغییرات قابل توجهی کرده است و در مقایسه با روند حاکم بر پنج سال گذشته، تقاضا برای وام به شدت کاهش یافته، سرمایه گذاری در املاک، راکد مانده یا کاهش یافته است و سرمایه‌گذاری‌ها در سهام، خیلی افزایش نیافته و به سبب عدم وجود زاه‌کارهای

دیگر، سرمایه گذاری‌های جدید به کانال اوراق قرضه دولتی گرایش پیدا کرده است. معرفی ابزارهای جدید بازار سرمایه گذاری نیز به سمت تغییراتی که در منطقه صورت گرفته گرایش پیدا کرده و این ابزارهای جدید ممکن است با ریسکهای بالا و امکان ضرر همراه باشد. پیشرفت اقتصادی، درآمد حاصل از حق بیمه‌های جمع‌آوری شده توسط موسسات بیمه را کاهش داده و در نتیجه سوددهی آنها نیز کم شده است مگر آنکه موسسات به سرعت از مخارج خود به گونه‌ای به نسبت آن کم کرده باشند. چون حجم اقتصاد و فعالیت‌های دیگر در دوره پسرفت، کم می‌شود، امکان کاهش حجم ضررها نیز به همان طریق وجود دارد. بر خلاف دیگر انواع بیمه، ضرر در بیمه اعتباری طی یک پسرفت اقتصادی افزایش می‌یابد. در نتیجه، حالات جدید نظارتی باید مورد تایید و قبول واقع شود. قانون گذاری جدید و گرد هم آیی اروپا، راه ورود محصولات جدید را مانند بیمه‌های عمر و فعالیت‌های بازرخرد سرمایه بازار مهیا کرده است. تمرکز گرایی قابل توجهی نیز علی‌رغم این حقیقت که بازار بیمه فنلاند تاکنون در میان کشورهای بسیار متمرکز به راه خود

ادامه داده، در بازار رخ داده است. تغییر روش دیگر، مشارکت فعال بانکها در بازار بیمه زندگی است. تمام گروه های بانکی بزرگ، شرکتهای بیمه زندگی برای خود تاسیس کرده اند. بنابراین بعضی گروه های مالی، از قبیل دو شرکت بانک و بیمه، در بازار کنونی، خود نمایی می کنند. نظارت بر این گروههاییها به منظور محفوظ داشتن جایگاه مشتریان بیمه ای، نیاز به مبادلات خاص و تشریک مساعی موثر با نظارت مالی دارد. اتحادیه اروپا، بطور رایج، مقررات مربوط به نظارت گروههای شرکتی را در بیمه و مالی طراحی می کند. برنامه سه فازی که در پیمان اتحادیه اروپا برای تاسیس اتحادیه اقتصادی و پولی (EMU) ارائه شده تاثیرات اساسی بر اقتصاد هر کدام از کشورهای عضو، در آیندهای نزدیک خواهد داشت. این تاثیر همچنین در بازار بیمه و در نظارت بر بازار منعکس خواهد شد.

نظارت بیمه ای و ریسکهای آن

سیستم نظارت بیمه ای شامل موارد زیر می شود: اداره موسسه بیمه ای، سیستم های کنترل داخلی موسسه بیمه، سیستم ممیزی و نظارت بیمه عمومی. درکل، نظارت باید،

علی رغم ریسکهایی که موسسه بیمه را مورد تهدید قرار می دهند، توسعه ثانویه ای که از کار بیمه گری می تواند حاصل شود و فعالیت بیمه ای مناسب در بازار بیمه را تضمین کند. به علاوه سیستم نظارتی باید زمینه رقابت سالم را در بازار بیمه فراهم کند.

مولفه های نظارت بیمه ای

اداره موسسات بیمه: بالاترین قدرت تصمیم گیری در یک شرکت بیمه با صاحبان یا سهامداران آن است که قدرت خود را در مجمعهای عمومی به نمایش می گذارند. مجمع عمومی، هیات نظارت را انتخاب می کند و هیات نظارت یا مجمع عمومی، هیات مدیره را انتخاب می کند.

هیات مدیره یا هیات نظارت، مدیر عامل را که مسئول گردآوری حسابها در چارچوب قوانین است منصوب می کنند. همچنین مدیر عامل در تامین این که فعالیت تجاری روزانه شرکت در رابطه با دستور العملها و مقررات صادره توسط هیات مدیره باشد مسئول است. هیات مدیره طرحهای سرمایه گذاری ارائه می دهد. هیات نظارت باید اداره شرکت را به وسیله هیات مدیره و مدیر عامل نظارت کرده و در مجمع عمومی سالیانه، گزارش صورت های

مالی و گزارش بازرسان را ارائه دهد هیات مدیره و مدیر عامل باید اطلاعات مورد نیاز برای انجام وظایف خود را در اختیار هیات نظارت و اعضاء آن قرار دهند. به علاوه، هیات نظارت ممکن است دستور العملهایی را که کلی و از اهمیت برخوردار است به هیات مدیره ارائه دهد. اعضاء اداری شرکت ممکن است در بعضی موارد قدرت تصمیم گیری را به سطوح پایین تر سازمان تفویض کنند. اما این تفویض مسئولیت تعریف شده توسط قانون را تغییر نمی دهد. مثلا، تفویض تصمیمات سرمایه گذاری هیات مدیره به مدیر سرمایه گذاری، مسئولیت هیات را برای سرمایه گذاری کاهش نمی دهد، بعلاوه تفویض، نیاز به کنترل و گزارش داخلی را افزایش می دهد. یک خصوصیت شاخص بنیادهای بازنشستگی این است که فعالیتهای آنها در یک دایره محدود رخ می دهد این دایره شامل همه یا بعضی کارگرانی می شود که با یک کارفرما یا گروهی از کارفرمایان کار می کنند.

بالاترین قدرت تصمیم گیری در یک بنیاد بازنشستگی با هیات مدیره ای مرکب از نمایندگان کارفرما و کارگر بیمه شده است. تحت شروطی، یک بنیاد بازنشستگی امکان

دارد هیات ناظر داشته باشد، که وظیفه نظارت بر کارهای اجرایی صورت گرفته شده توسط هیات مدیره و رئیس را بر عهده دارد.

کنترل داخلی: مقررات وضع شده توسط وزارت بهداشت و امور اجتماعی تصریح دارد که اداره دفتر داری و نظارت قانونی شرکتهای بیمه باید به طریق مناسب مرتب شود کنترل داخلی، ابزار مدیریتی برای هدایت فعالیتهای شرکت است، که شامل دو جزء می باشد: بازرگری فعالیتهای شرکت و بازرسی داخلی. بازرسی داخلی که بخشی از سیستم کنترل داخلی است توسط پرسنلی که برای این منظور متخصص اند انجام می گیرد.

ممیزی حسابها: قانون ممیزی کنترل حسابها را شامل می شود. به علاوه، قانون شرکتهای و قانون بیمه، مقررات ممیزی شرکتهای بیمه را در بر می گیرد. همین طور، قانون بنیادهای بازنشستگی و قانون صندوقهای بیمه، مقررات ممیزی، این صندوقها را به ترتیب در بر دارد. علاوه بر این، وزارت بهداشت و امور اجتماعی، مقررات جزئیتری را در مورد گزارش ممیزها در مورد ممیزی های نظارتی و گزارشهای ارائه شده توسط ممیزها به اعضاء اداری صادر کرده است. ممیزی باید مطابق

قانون انجام گیرد. به علاوه، ممیزها باید طبق دستورات خاص صادره توسط مجمع عمومی یا یک شخص حقوقی مشابه عمل کنند. که این مقررات، تضادی با قانون اساسنامه شرکت و آیین نامه ها یا عمل ممیزی صحیح نداشته باشند. اتحادیه اروپا، دستور BCCI را صادر کرده است که طبق آن ممیزها ملزم هستند مقام نظارتی را از تمهیدات خاص مربوط به شرکت های بیمه مطلع کند. در اصل قانون که در آغاز سال ۱۹۹۷ به مورد اجرا گذاشته شد، این الزامات شامل ممیزهای شرکت های بیمه فنلاندی نیز می شود. نقش ممیزهای ناظر در بخش بیمه، باید بیشتر در رابطه با اصول وضع شده در قانون بسط یابد. وزارت بهداشت و امور اجتماعی نظارت بیمه همگانی را به منظور مدیریت موسسات بیمه ای انجام نمی دهد. مدیریت یک موسسه بیمه ای مسئولیت پرداخت دیون موسسه و سازمان دهی فعالیتها را بر عهده دارد. ممیزها نیز ملزم به نظارت بر فعالیتهای موسسات بیمه ای می باشند. در صورت کاهش قدرت پراخت دیون یک موسسه بیمه یا پیش نیازهای ادامه فعالیت آن ناظر باید به موقع دخالت کرده و باعث شود که موسسه بیمه ای قادر به تامین مزایای پوشش داده شده توسط

بیمه و نیز تامین سود سهامداران خود باشد، خواه از حق بیمه های جمع آوری شده و خواه با اتکا به وسایل دیگر این کار صورت گیرد. با این حال در بعضی موارد، نظارت بیمه همگانی قادر به تغییر وضعیتی نیست به این دلیل نظارت بیمه همگانی هرگز نمی تواند تضمین کند که بیمه شده از زیانهای مالی وضعیتهایی که یک موسسه بیمه منحل می شود متضرر نشود. در این موارد تنها سیستمهای تضمین قانونی برای تامین جامع سود سهامداران و مزایای پوشش داده شده بیمه ای کافی خواهد بود. از سال ۱۹۹۵ در پی اجرای ملی دستور EC در زمینه صورتهای مالی اطلاعات همگانی بسیار جامعتر و جزئی تری در مورد صورتهای مالی شرکت های بیمه در دسترس قرار گرفته است. در نتیجه، مشتریان شرکت های بیمه فرصت بهتری برای کسب اطلاعات از ثبات مالی شرکت های بیمه دارند. به هر حال اطلاعات همگانی باید تا آن حد افزایش یابد که نیازهای مشتریان را تامین کند.

توسعه صحیح و رقابت سالم در بیمه: یکی از وظایف تنظیم و نظارت در بیمه، این است که موسسات بیمه ای تنها با داشتن پیش نیازهای اقتصادی و عملی مناسب برای مدیریت فعالیت

بیمه گری در فنلاند، خصیصه ای تمرکزگرا داشته و دو شرکت که بزرگترین شرکت های بیمه یا شرکت های گروهی بیمه در این کشور می باشند، حدود ۶۰ درصد از درآمد حاصل از حق بیمه بازنشستگی، بیمه غیرزندگی و بیمه زندگی را به خود اختصاص داده اند. علاوه بر شرکت های بیمه بازنشستگی، بیمه گران زندگی و اموال، بیمه گری توسط انجمن های بیمه غیر زندگی، بنیادهای بازنشستگی و صندوق های بازنشستگی، صندوق بازنشستگی هنرمندان، موسسه بیمه اجتماعی، موسسه بازنشستگی دولت محلی، صندوق بازنشستگی از کار به نام IEL، موسسه بازنشستگان کشاورز، صندوق بازنشستگان دریانورد و اداره خزانه داری ملی انجام می گیرد.

بیمه گری، مجاز به فعالیت در بازار بیمه باشند و موسسات بیمه به اصول بیمه گری صحیح و مطمئن و فعالیت بیمه ای درست در فعالیتهایشان نیل کنند. هرگونه تغییر ساختاری که در بازار بیمه رخ می دهد بخصوص برای تامین توسعه و رقابت صحیح در فعالیت بیمه گری و حفاظت از بیمه گذاران باید نظارت شود وزارت بهداشت و امور اجتماعی، ملزم است اگر مظنون شود که موسسه بیمه به قوانین بیمه عمل نکرده یا فعالیت بیمه خود را خوب انجام نداده است، برخورد لازم را انجام دهد. در رابطه با حفاظت از مشتریان، وزارت خانه مزبور با اداره بیمه مشتریان همکاری می کند. یکی از وظایف قانونی این وزارت خانه ایجاد رقابت در بخش بیمه است.

ولگان کلیدی:

نظارت بیمه فنلاند. بیمه همگانی

منبع:

1- Finland Ministry of Health and social Affairs, Operating environment and structure of insurance supervision 2003